

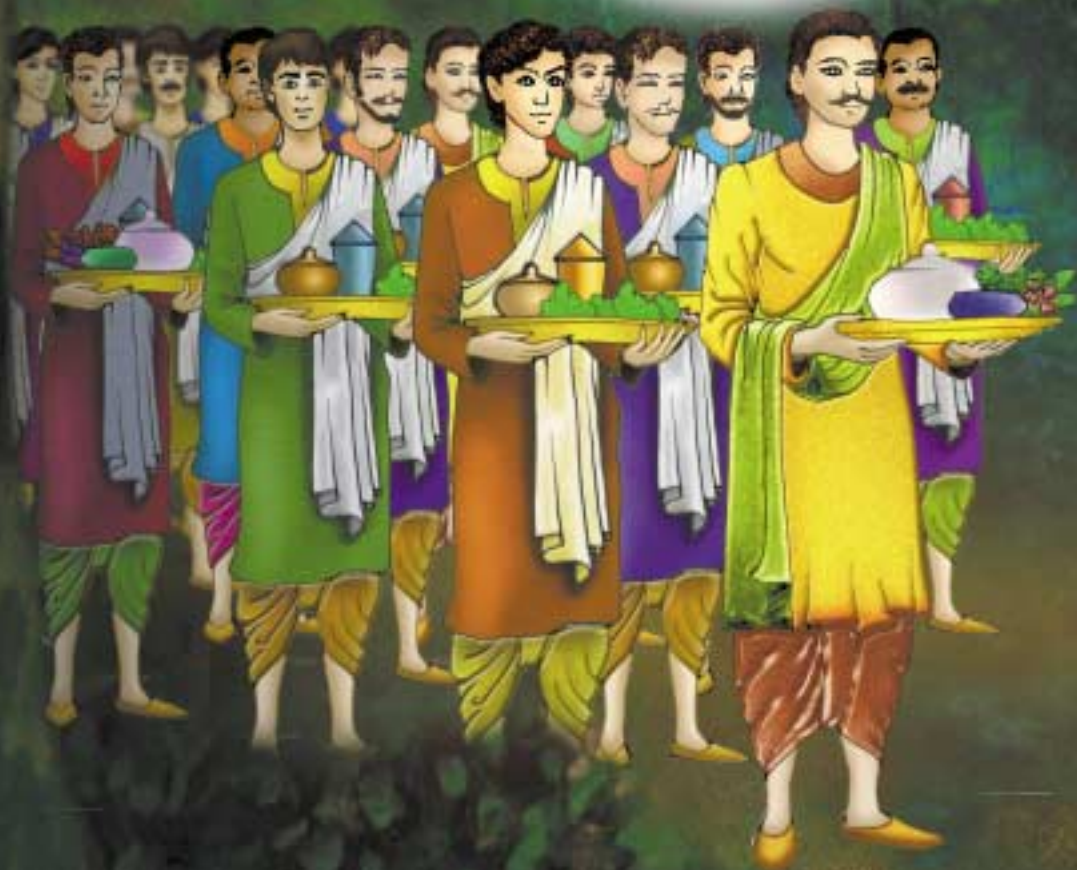
พ ร ะ นั น ท ก เ ถ ร ะ

(๒)

ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย

บรรดาภิกษุผู้เป็นสาวกของเรา

พระนันทกะเป็นเลิศทางด้านให้อิโฉวาทแก่ภิกษุณีสงฆ์

พระนิพนธ์พระสังฆราช (๒)

๑๖๓

สรรพสัตว์ทั้งหลายที่เกิดมา ล้วนมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเสื่อมสลาย สิ่งที่จะเป็นอนุสรณ์แห่งชีวิต ให้อนุชนรุ่นหลังได้อนุโมทนา คือ บุญกุศล และคุณงามความดีที่ได้สั่งสมไว้อย่างดีแล้วเท่านั้น ดังนั้นเราจึงไม่ควรประมาทในชีวิต ควรใช้วันเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัดนี้ สร้างบารมีกันให้เต็มที่ หมั่นฝึกฝนอบรมตนเองให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งกาย วาจา ใจ สั่งสมความบริสุทธิ์ สั่งสมบุญกุศล ซึ่งจะเป็นเพื่อนแท้ในการเดินทางไกลในสังสารวัฏ เราจะได้เข้าถึงความเต็มเปี่ยมของชีวิต ได้บรรลุมรรคผลนิพพาน เข้าถึงเอกนัตบรมสุข คือสุขที่คงที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

พระลัมมาลัมพุทฺธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย เถรคาถา ว่า

**“เอตทคฺคํ ภิกฺขเว มม สวากานํ ภิกฺขุนํ ภิกฺขุโนวาทานํ
ยทฺธิ ภิกฺขเว นนทโก**

**ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย บรรดาภิกษุผู้เป็นสาวกของเรา
พระนันทกะเป็นเลิศทางด้านให้อวาทแก่ภิกษุณีสงฆ์”**

การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง จะได้รับตำแหน่งใหญ่โต หรือได้รับแต่งตั้งให้เป็นเลิศกว่าผู้อื่นในด้านต่างๆ แสดงว่าได้ประกอบเหตุไว้ดี ทั้งในอดีตและในปัจจุบัน เหมือนอย่างท่านพระนันทกเถระ ที่ได้รับการยกย่องจากพระบรมศาสดาว่า เป็นเลิศในด้านให้อวาท

พระนันทกเถระ (๒)

๑๖๔

แก้ภิกษุณีสงฆ์ เพราะท่านได้เคยทำบุญใหญ่ไว้ในสมัยของ
พระปทุมุตตรสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ถวายมหาสังฆทานแด่ภิกษุ
สงฆ์ถึง ๑ แสนรูป เป็นเวลา ๗ วัน เมื่อพุ่มเทเต็มทีอย่างนี้
ครั้นเอยปากขอพรจากพระพุทธองค์ว่า ขอให้เป็นเลิศทางด้าน
ให้โอวาทแก้ภิกษุณีสงฆ์ในภพชาติสุดท้าย ท่านก็ได้เป็นเลิศ
สมความปรารถนา

*ครั้งนี้ เราผ่านประวัติการสร้างมหาทานบารมีของท่าน
ไปก่อน เรามาดูว่า ทำไมพวกภิกษุณี ๕๐๐ รูป ฟังธรรมแล้วจึง
ได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ และชอบฟังธรรมจากท่านมากกว่า
ที่จะฟังจากภิกษุรูปอื่น นี่ไม่ใช่ความบังเอิญ แต่จริงๆ แล้วเป็น
เรื่องของบุญเก่า ท่านเหล่านั้นล้วนแต่เคยสั่งสมบุญร่วมกันมา
หลายภพหลายชาติ

ชาติหนึ่งในอดีตกาล มีพวกทาสและทาสีฝ่ายละ ๕๐๐ คน
ทำงานและอาศัยอยู่ร่วมกันในกรุงพาราณสี สมัยนั้น ท่าน
พระนันทกเถระเกิดเป็นหัวหน้าทาส ส่วนพระนางมหาปชาบดีโคตมี-
เถรีเกิดเป็นหัวหน้านางทาสี ซึ่งเป็นภรรยาของหัวหน้าทาสนั้น
นางเป็นผู้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด พวกทาส และทาสีทั้งหนึ่ง

พระนิพนธ์ทกเถระ (๒)

๑๖๕

พันนั้นมีความสนิทสนมกันมาก และรักในการทำมาดีด้วยกันมา เหมือนกับเป็นการทำบุญร่วมชาติ ตักบาตรร่วมขัน เกิดชาติ หน้าฟ้าใหม่จะได้พบกัน มีโอกาสได้ร่วมสร้างบุญบารมีด้วยกันอีก

อยู่มาคราวหนึ่ง เมื่อถึงฤดูเข้าพรรษา พระปัจเจกพุทธเจ้า ๕ องค์ เหาะมาจากเจ็อมเขานันทมุลกะ พักอยู่ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวันในกรุงพาราณสี ท่านได้ปรึกษารื้อกันว่า จะไป บิณฑบาตในเมือง แล้วขอความช่วยเหลือจากชาวบ้าน เพื่อ ช่วยสร้างที่พักให้ จะได้จำพรรษาที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน พระ- ปัจเจกพุทธเจ้าจึงชักชวนกันเข้าไปในเมือง เดินไปด้วยอาการ สงบสำรวม ในขณะเดียวกันนั้น หัวหน้านางทาสีกำลังทุน หมอน้ำเดินไปตักน้ำที่ท่าน้ำ บังเอิญพบพระปัจเจกพุทธเจ้าเข้า พอดี เห็นท่านกำลังเดินเข้าไปในเมือง เกิดความเลื่อมใสอยู่ใน ใจลึกๆ แต่ก็ยังไม่กล้าสนทนากับท่าน

เมื่อพระปัจเจกพุทธเจ้าเดินไปถึงบ้านของเศรษฐีท่านหนึ่ง ได้บอกความประสงค์ให้เศรษฐีทราบ แต่เนื่องจากเศรษฐีไม่มี ศรัทธา ก็บอกปฏิเสธท่านไปว่า “กระผมคงไม่มีเวลา ขอ พระคุณเจ้าทั้งหลาย ได้โปรดกลับไปก่อนเถิด ขอรับ” พระ- ปัจเจกพุทธเจ้าเมื่อถูกปฏิเสธอย่างนั้น ก็ได้พากันกลับไป ใน ขณะที่ท่านกำลังออกจากเมืองนั้น นางทาสีผู้เป็นหัวหน้ากำลัง

พระนันท์ทกเถระ (๒)

๑๖๖

เดินกลับมาจากทำน้ำพอดี นางเห็นพระปัจเจกพุทธเจ้าแล้ว วางหม้อน้ำลง ยกมือขึ้นไหว้ด้วยจิตเลื่อมใส ได้เรียนถามถึง วัตถุประสงค์ในการเข้าไปในเมืองของท่าน

พระปัจเจกพุทธเจ้าจึงตรัสบอกให้นางทราบที่กำลังมา ชักชวนผู้ใจบุญให้ไปช่วยสร้างที่พำนักเพื่อใช้เป็นที่จำพรรษา แต่ก็ยังไม่มีใครรับอาสา นางหัวหน้าทาสียากจะได้บุญใหญ่ในการสร้างที่พักถวายพระปัจเจกพุทธเจ้าเสียเอง แต่เนื่องจาก เธอมีฐานะยากจนเหลือเกิน จึงไม่แน่ใจว่าจะได้รับอนุญาต หรือไม่ เมื่อพระปัจเจกพุทธเจ้าบอกให้ทราบว่า ขอให้มีความศรัทธา ถေး ใครๆ ก็สามารถทำได้

นางหัวหน้าทาสีได้กราบเรียนด้วยความดีใจว่า จะขอ อนุญาตพาเพื่อนๆ ไปช่วยกันสร้างที่พำนักให้ ขอพระคุณเจ้าทั้งหลายได้โปรดไปรับภิกษาที่บ้านของดิฉันด้วยเถิด เมื่อได้นิมนต์ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็รีบมาบอกพวกนางทาสีที่มาดักน้ำด้วยกัน ว่า “พวกท่านจะยอมเป็นทาสของผู้อื่นอยู่อย่างนี้ตลอดไป หรือ ว่าต้องการจะพ้นจากความเป็นทาสเล่า” พวกทาสีตอบว่า “อัน ที่จริงก็อยากพ้นจากความเป็นทาสของคนอื่นในวันนี้แน่แหละ”

นางหัวหน้าทาสีจึงชักชวนว่า “ถ้าอย่างนั้น ฉันได้นิมนต์ พระมาฉันภัตตาหารที่บ้าน พรุ่งนี้เช้าพวกเธอจงขออนุญาตสามี

พระนันทกเถระ (๒)

๑๖๗

แล้วไปช่วยกันสร้างที่พักถวายพระปัจเจกพุทธเจ้าด้วยกันสักวันหนึ่งเถิด” พวกนางทาสีได้รับกลับไปบอกสามีที่เพิ่งกลับจากหาฟันในป่าให้ทราบ ฝ่ายสามีของแต่ละคนต่างก็มีความปิติยินดีในบุญนี้ จึงอนุญาตและยินดีที่จะไปช่วยสร้างที่พักให้ด้วย

พอรุ่งขึ้น นางหัวหน้าทาสีได้จัดการถวายภัตตาหารแก่พระปัจเจกพุทธเจ้าทั้ง ๕ รูป แล้วนัดแนะกับพวกทาสีให้ออกไปช่วยกันทำงาน พวกทาสีหำร้อยคนพร้อมใจกันเข้าป่าไปหาไม้มาสร้างที่พัก และที่เดินจงกรม ได้จัดหาเครื่องใช้ไม้สอยจัดแจงไว้เสร็จสรรพ เมื่อพร้อมแล้วจึงนิมนต์พระปัจเจกพุทธเจ้าให้เข้าอยู่จำพรรษา และหมั่นเวียนเปลี่ยนวาระกันรับบุญถวายอาหาร ต่างก็ปิติเบิกบานในบุญตลอดพรรษา

วันออกพรรษา หัวหน้าทาสีทั้งฝ่ายชายและหญิงได้ชักชวนกันถวายผ้าแด่พระปัจเจกพุทธเจ้า เมื่อท่านรับผ้าแล้วก็อนุโมทนาให้พรทุกคน จากนั้นก็อำลากลับไปเยี่ยมเขานันทมูลกะตามเดิม ฝ่ายทาสและทาสีทั้งหมด ต่างก็ตามระลึกถึงบุญด้วยความปลื้มปิติ ได้อธิษฐานจิตให้ได้เกิดมาสร้างบารมีร่วมกันทุกภพทุกชาติ ครั้นละจากอภัพนั้นแล้ว ได้ไปบังเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เมื่อจุติจากสวรรค์ ก็ลงมาเกิดเป็นสามีภรรยาอีก

ส่วนหัวหน้าทาสกลับลงมาเกิดในราชตระกูล ซึ่งต่อมา

พระนันทกเถระ (๒)

๑๖๘

ภายหลังได้เป็นพระราชา ส่วนเหล่านางทาสีที่ได้ไปเกิดเป็น เทพธิดาทั้ง ๕๐๐ นาง บางชาติก็ลงมาเกิดเป็นภรรยาของชาย ทั้ง ๕๐๐ คน บางชาติก็ลงมาเกิดเป็นภรรยาของชายผู้เป็น หัวหน้าทาสเท่านั้น ซึ่งในภพชาติหนึ่ง หัวหน้าทาสจุติจาก เทวโลกแล้วมาบังเกิดในราชตระกูล ฝ่ายเทพกัญญาทั้ง ๕๐๐ นาง ได้มาเกิดในตระกูลที่มีสมบัติมาก เมื่อเจ้าชายได้เสวยราชสมบัติ พวกเธอได้มาเป็นนางสนมของพระราชา

ครั้นพอถึงยุคสมัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา อดีตหัวหน้าทาสได้มาเกิดเป็นพระนันทกเถระ ส่วนอดีตหัวหน้า นางทาสีได้มาบังเกิดเป็นพระนางมหาปชาบดีโคตมี ฝ่ายพวก ทาสผู้เป็นสามีได้มาเกิดเป็นพระราชกุมารหรรษาพระองค์ แล้ว ออกบรรพชาในพระพุทธศาสนา ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์กัน ทุกองค์ ทางด้านทาสีผู้เป็นภรรยาได้มาเกิดเป็นชัตติยกัญญาใน ศากยตระกูลในโกถิยนคร และเทวทหนคร และได้ออกบรรพชา เป็นภิกษุณีตามสามีอยู่ในสำนักของพระนางมหาปชาบดีโคตมีเถรี

นี่ก็เป็นเรื่องในอดีตชาติของพระนันทกเถระ และภิกษุณี ทั้งหรรษาที่ที่มีความผูกพันกัน เราจะเห็นได้ว่าการสั่งสมบุญ ร่วมกันที่เรียกว่า ทำบุญร่วมชาติ ตักบาตรร่วมขัน มาข้ามภพ ข้ามชาตินี้เอง ทำให้เกิดเป็นบุพเพสันนิวาส ส่งผลให้ท่าน

พระนันทกเถระ (๒)

๑๖๕

พระนันทกะสามารถเทศน์โปรดภิกษุณีทั้ง ๕๐๐ รูป ได้บรรลุริยมรรคขั้นสูง จนเป็นที่เลื่องลือกันในหมู่สงฆ์ทั้งสองฝ่าย

เพราะฉะนั้น ภพชาตินี้เราจะต้องประกอบเหตุดีๆ ไว้ให้มากๆ ต้องรู้จักเกื้อกูลกันไว้ ให้มีใจประกอบด้วยความเมตตาปรารถนาดีต่อกัน พอเกิดมาชาติหน้าได้ฟ้าเดียวกัน จะได้สร้างบารมีร่วมกันต่อไป จนกว่าจะบรรลุถึงจุดหมายปลายทางคือที่สุดแห่งธรรม

